

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

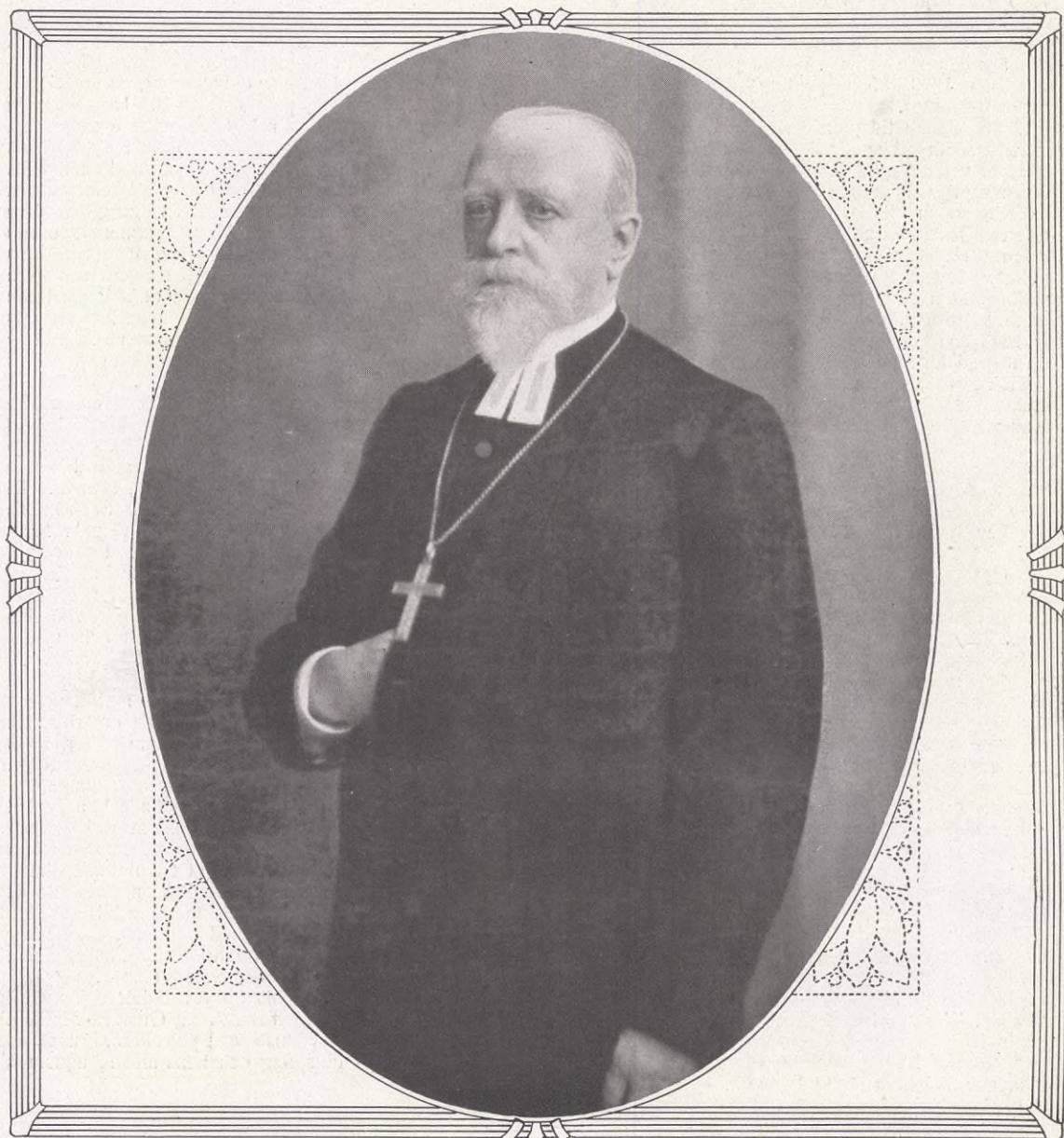

MIDNATTSSOL ÖFVER LUOSSAJAURUS IS DEN 5 JUNI. — FOTO. DAHLLÖF, KIRUNA.

19:DE ARG.

DEN 30 JUNI 1918

N:o 39

Fot. Jernman, Stockholm.

Utdr.: Bengt Sjöberg

B. A. G. von Schiele

Bland de värnadsvärda gestalter, som hafva säte å det nu samlade allmänna kyrkomötets biskopsbänk, är biskopen öfver Strängnäs stift nestorn. Men äfven biskopen öfver Visby stift har uppnått ett åldersår, som det endast är ett fåtal beskärdat att uppnå med bibehållna själskrafter: teologie och juris doktorn, filosofie jubeldoktorn Henning von Schéele ingick den 31 sistsidne maj i sitt nionde decennium.

Knut Henning Gezelius von Schéele är hufvudstadsbarn. Född den 31 maj 1838 är han son till dåvarande pastorn och läraren i Stockholm, sedermera kyrkoherden och prosten i Bringetofta i Småland Knut Georg von Schéele och hans maka Mathilda Charlotta Gezelius, tillhörande den bekanta präst- och biskopssläkten. Henning, som var ende sonen, gick naturligtvis studievägen och bedref i Upsala grundliga såväl filosofiska som teologiska studier, förvärfvade sig år 1863 den akademiska lagern och aflade fyra år därefter teologie kandidatexamen. Samma år (1867) blef han docent i teologiska prenotationer, utnämndes 1875 till adjunkt och blef slutligen år 1879 innehafvare af den ordinarie Ka:seniusska professuren i teologiska prenotationer och encyklopedi. I många år var han äfven lärare och rektor vid privata läroverk i Upsala och 1880—85 inspektör vid folkskolläroreseminarier därstädes.

Under denna tid gjorde sig Schéele härutöver bemärkt genom ett synnerligen omfattande författarskap både af vetenskaplig och mera populär art. Bland de vetenskapliga alstren af hans penna märkas hans afhandlingar om "Rationalismens förberedelser" och om "Den kyrkliga katekisationen" samt hans förträffliga, äfven till tyskan öfversatta handbok "Teologisk symbolik". Sedermera utöfvade han ett betydande inflytande genom den humanistiskt-religiösa "Tidskrift för kristlig tro och bildning", som han började utgifva år 1883 och som under ett tiotal år framåt utkom med en mängd förträffliga uppsatser af hans hand.

Tidigt bemärkt icke blott genom sin brinnande studieifver, utan äfven genom ett i hög grad representativt framträdande och mindre vanlig talarebegåfning blef han snart påtänkt till stiftschefsbefattningar. År 1881 uppfördes han sålunda på förslag till biskopsstolen i Strängnäs och då ett par år senare Gottlands prästerskap visade honom ett liknande förtroende, utnämndes han år 1885 till biskop öfver Visby stift.

Som sådan visade von Schéele starkt intresse för återuppväckande af den större lifaktighet inom kyrkan, som kunde sätta henne i stånd att åter inom sig ena det svenska folket gentemot de hvarjehanda separatistiska sträfvanen, som från och med 1870-talet hotade taga öfver hand. Äfven för kyrkans socialt-praktiska uppgifter lade han i dagen en öppen blick. Han intresserade sig lifligt för de ursprungligen tyska, sedermera allmänna evangeliskt-lutherska prästkongresser, som vid denna tid började hållas, och presiderade vid flera af dem, stundom som ende närvarande biskop. "Han är", hette det i en samtida karaktäristik af honom efter en dylik konferens, vid hvilken han varit ordförande, "som han alltid har varit, bäraren af hvad man skulle vilja kalla den humana teologien. Den kärva dogmen blir från hans läppar alltid estetisk. Han har hos sig någonting af sagans: 'det runno rosor...'. Man tycker stundom, att han närmar sig den gräns, på hvars andra sida rationalismen har sina kunskapens träd. Han ger erkännande åt de tyska nationaliteterna i slutet af förra århundradet för deras solida bibelkritik; dock med ett tillagdt: 'Här intill skall du komma'. Han är således en kyrkans vänsterman, hvilket också den högortodoxe biskop Billing låter honom veta å kyrkomötena. Man skulle kunna jämföra honom — *sit venia verbo*

— med Martin Luther under dennes första frisinnade period, innan Augsburgska bekännelsen såg dagen. Som ordförande står han öfver allt beröm. I det formella är han mästare. Ordnande och redande låter han alltid detta vara detta. Just i följd af denna formella talang var det många, hvilka tänkt på von Schéele som Anton Niklas Sundbergs efterträdare. Biskop von Schéele är typen för det kristna, det humana, sådant det tecknas af Martensen i hans 'Individuelle Etik'.*

Biskop von Schéeles representativa egenskaper ha gjort, att han mycket anlåtats för officiella uppdrag, då det gällt att på ett värdigt sätt företräda den svenska kyrkan. Så var han representant vid den af kajsar Wilhelm verkställda invigningen af den nya evangeliska kyrkan i Jerusalem 1898. Framför allt har han dock i detta hänseende utfört ett verk genom upprätthållande och stärkande af förbindelserna mellan den svenska moderkyrkan och Augustana-synoden i Amerika. Två gånger har han i detta syfte besökt den nya världen, sista gången i höga ålderdomen. Vid det första besöket rönt han utmärkelsen att af det berömda Yale-universitetet kallas till juris hedersdoktor. Redan vid Upsala universitetets jubelfäst 1877 hade han där fått mottaga teologie doktorshatten.

Slutligen må ej lämnas oomnämnt, att von Schéele äfven deltagit i det politiska lifvet. Han var redan med och deltog i den märkliga debatt å riddarhuset, då den svenska adeln frivilligt afsade sig sin privilegierade ställning inom folkrepresentationen. Med ungdomlig entusiasm ställde han sig i reformvänners led. Deras krets har han heller aldrig öfvergifvit. När han år 1899 invaldes i Andra kammaren, som han sedan tillhörde ända tills det proportionella valsättet började tillämpas, ingick han visserligen icke i liberala samlingspartiet, utan stannade utanför partierna i det hela, men han skänkte i rösträttsstridernas dagar sin röst åt de liberala rösträttsförslagen och hade de kritiska åren 1904—11 säte i konstitutionsutskottet. "Så vidt jag förstår", yttrade han bl. a. under 1906 års rösträttsdebatt, "är det i förevarande afseende för religionen utmärkande att tro på en högre ledning, som är vis och god, och att i tron på denna hysa hopp och tillförsikt med hänsyn till framtiden samt vidhjärtad offervilighet i den stund, som är. Icke kan det vara uttryck för ett rätt religiöst och kristligt sinne, hvad som förekommit vid så många rösträttsmöten och jämväl i dag försports, detta orosfyllda framhållande af alla möjliga faror, som hota, så vidt vi skulle förhoppningsfullt och frimodigt fatta den hand, som blifvit oss räckt i det kungliga förslaget (det Staaffska) till en framtida på helt och fullt förtroende grundad verksamhet för det älskade fosterländets väl". I sammanhang härmed tog han afstånd från planerna på stiftandet af ett särskildt politiskt parti för att åt detta häfda en plats inom riksdagen. "Kristendomens eget väsen såväl som historiens lärdomar mana till ett helt annat tillvägagående för vinnande af det oss föresatta målet såsom kristna".

Sitt sista yttrande i riksdagen hade han år 1911, då högermajoriteten i konstitutionsutskottet förhindrat anmälan mot dåvarande sjöministern för hans överskridande af reservationsanslaget till flottans öfningar enligt 107 par. regeringsformen. Han instämde då i yrkandet, att konstitutionsutskottets utlåtande skulle läggas till handlingarna med ogillande med hänsyn till den skadliga verkan ett fullständigt friande skulle hafva på svenska folkets rättsmedvetande.

Den 15 juni kunde biskop von Schéele jämväl fira guldbryllup med sin maka Anna Gustava Maria Ekman, dotter af den framstående politikern, bruksägaren Carl Ekman på Finspong och hans maka Augusta von Schéele.

TRÄMADONNAN.

FÖR HVAR 8 DAG AF OLLE SCHERDIN.

DIABOLO! — — —

Padre Antonio hade på sitt eftertänksamma, halft begrundande sätt trippat fram efter den trånga, ringlande gränden, som alltid var hans färdeväg, hans ofrånkomliga färdeväg, när det inte bjöds på storm eller storbläst från hafssidan eller slagregn och hagel uppifrån himlen. Ty sådana ovädersdagar höll han sig inne i sin lilla lya i stadsutkanten och vårdade på så sätt de sjuttio år, som lifvet åsamkat honom. Men de vackra solglada dagarna, när hafsbrisen kom smekande som en psalm om evangelium, bar han sin årsbörda väl, om ock en smula framåtlutad, där han kom trippande i sin slitna, grönblekta bonjour, i den nötta, svarta filt-hatten och de kippande resårkängerna, som ropade klapp-klapp-klapp för hvarje gång de sattes ned mot stenläggningen, som var ojämn i de mest skilda variationer. Så småningom hade han blifvit ett lefvande inventarium i gränden — som också kunde kallas gata, ty lång var den som en sådan —, sedan han för ett tiotal år sedan lämnade själavården i församlingen till en yngre broder i tron för att själf ägna sig åt arbete i det tysta. Hvarje vackervädersdag trippade han från sin bostad längst bort i gränden fram till dennas ändpunkt i Piazza della Madonna, gjorde en lof rundt torget, betraktade så en stund eftertänksamt fontänen med den underliga, fula lilla trämadonnan för att sedan en smula mera dröjande vända åter med samma trippande steg. Hvarje lefvande väsen i gränden och på piazzan kände honom, och han kände och hade ett ord för hvar och ett af dem.

Padre Antonio hade just tagit det steg, som förde honom från grändens halvmörker ut i piazzans sol-sken, då hans öra uppfångade det lilla väklingande "Diavolo!"

Han vände sig åt det håll, hvarifrån ljudet kom.

För ett ögonblick bländades hans öga af det piazzan öfverströmmande solljuset, men snart upptäckte hans vänliga, gamla ögon en liten behändig pys, som stirrade oavvänt på honom, under det de hvita, friska tänderna ifrigt arbetade på skalandet af en apelsin.

Då den lille märkte, att han fångat gamlingens uppmärksamhet, lät han den runda frukten sjunka ned mot knät och fullbordade sin mening:

— .. diavolo, du kommer då i alla fall i dag, padre Antonio!

— Ja, mitt barn, padre Antonio kommer i dag också, fast han försinkat sig en smula på vägen. Men hvem har lärt dig att sitta så här mitt i solskenet och skrika diavolo! Och det med en apelsin till! Det ordet tror jag inte, du har kunnat förut, mitt barn, och så gammal har du väl inte blifvit se'n igår?

— Åh, padre Antonio, så där säger mor hvarenda dag nu för tiden. Och jag, jag är hela sex år, jag!

Den gamle klappade pysen vänligt på hufvudet.

— Hm ja, men så där skall man i alla fall inte säga. Man får vara så gammal man vill. Och nu skall du lofva mig, att fråga din mor, nästa gång hon säger det där, hvad det väl har att betyda!

Pysen nickade, högg åter sina hvita tänder i den saftiga, röda apelsinen, så att saften sprutade kring, och tittade skålmskt efter sin gamle vän, som aflägsnade sig.

I dag gjorde inte padre Antonio sin vanliga lof mot piazzan.

Han trippade i stället direkt fram mot fontänen med trämadonnan. Han hade sett, att det fejades och arbetades där, och hans anlete miste sitt vänliga uttryck. Det blef allvarsamt, nästan mörkt. Således skulle det

i alla fall bli af det, han gjort allt för att motarbeta. Således var det då meningen, att dessa turister, dessa konstvetenskapsmän och "skönandar", som saknade all känsla för pietet, skulle få komma och fingra på den lilla stadens skyddshelgon, hans egen lilla madonna af trä.

Hon hade nu stått där i oräkneliga år, stått där kysk i sin enkla träskrud, renad af allt vatten som spelade rundt omkring henne utan att beröra henne, och mottagande korstecken såsom tacksamhetsgård från alla de fromma, som gingo förbi. Ren och kysk hade hon stått där i alla de år, han kunde minnas, och nu — nu skulle hon oskåras af profana händer, som skulle fingra henne öfverallt och mäta och mäta för att sedan skriva ihop vanvettiga ting om henne. Liksom hans trämadonna skulle kunna beskrivas med vanliga ord och siffror alldeles som en kasern eller en maskin! Endast känslan och sinnet för mystiken i henne voro i stånd att ge en målade och sann bild af henne.

Detta var således konst. Att mäta och mäta och jämföra och draga logiska slutsatser. Konstvetenskap — var nu också konsten en vetenskap! Var inte konsten religion, var den inte ett ting, som sprang ut af känsla och stämning? Så hade åtminstone han alltid uppfattat den.

Hvad betyder väl innerst inne, hvem som varit mästaren till ett konstverk eller hvilken skola han tillhört, allenast man tvangs att känna något inför hans skapelse? Visst förstod padre Antonio, att ett föremål kunde väcka större intresse, om det stammade från en Michelangelos än från en helt okänd mästares hand — liksom en älskare alltid oryggligt skall tro, att hans älskades hand är ett finare redskap än hvarje annans —, men icke blefve väl dess tju-ningskraft i och för sig stegrad eller minskad genom ett sådant faktum! Nej, människorna voro komna på villande vägar, de älskade icke konsten för dess egen skull utan för hvad de själva kunde göra af den, för den vinning, de voro i stånd att bereda sig af den-samma. Man mätte, man fingrade, man gissade hit och dit, och allt resulterade i, att äfven om de mest öfversinnliga skapelser skrefvos ihop tyngande, otäcka folianter, som bestulo konstverket på all poesi, endast och allenast för att hädarna och ögrningsmännen skulle få sätta sitt eget namn på ett titelblad.

Padre Antonio hade trippat sig varm och tänkt sig het. Han slet af sig den nötta gamla filthatten och lät den kyliga höstvinden spela i det hvita, tunna håret.

Ett dussin steg från fontänen stannade han och betraktade det arbete, som rastlöst försiggick med trämadonnan som medelpunkt.

Man reste upp en ställning af trä kring henne öfver fontänen, som bragts till tystnad, en ställning för att gifva de pietetslösa bättre tillfälle att begå ögrningen. Sannerligen kröpo inte den ogudaktige Pietro och hans ännu syndfullare son omkring däruppe och spikade fast bråda på bråda. Dessa två, som inte en gång korsade sig, när de togo vägen öfver piazzan, nu lågo de och hamrade och hamrade.

Padre Antonio var utom sig. Han kände på sig, att hvarje hammarslag måste träffa just madonnans hjärta, och han inbillade sig, att där glänste en tår inne i hennes träöga. Ja, förvisso kunde hon gråta äfven hon, förvisso hade hon mera af känsla än alla de daglönare, som nu drefvo sitt spel omkring henne, förvisso var nu rätta stunden att falla tårar.

Signor Fontanelli, borgmästaren, öfvervakade arbetet i egen hög och diger person, det vill säga just nu

Fort. å sid. 615.

B. I. BOUSTEDT, *nyutnämnd öfverste och chef för Västernorrlands regite.*

Den 14 juni ägde en celever utnämning rum i det att *Kronprinsen* då erhöill utnämning och förordnande till öfverste i Svea Lifgarde o. Kronprinsens husarregite. Samtidigt har inträffat chefskifte vid Västernorrlands regemente, där från och med den 17 juni 1918 efter afgångne chefen öfverste C. H. U. Scheffer utnämnts öfverstelöjtnanten vid samma regemente B. I. Boustedt.

K. m:t har vidare förordnat öfversten

Som bekant har Sverige i dagarna haft anledning att å hela folkets vägnar afsända ett tack till Danmark för det storartade bistånd detta land gifvit oss i våra bekymmersamma förhållanden särskildt i fråga om brödsäd. Med egna tillgångars stora knapphet stod Sverige inför den mörka utsikten af ytterligare en inskränkning af brödransonen, sedan förråden enligt den nuvarande beräkningen ej längre visade sig tillfyllest intill nästa skörd.

Till stor del tack vare Danmarks ingripande och hvarigenom Sverige garanterats att erhålla tillsammans 15,000 ton brödspannmål, har det dock blifvit möjligt för svenska regeringen att undvika den sannolikt för mången kritiska nedsättningen af brödransonen.

Ehuru Danmark står sig relativt bäst af de tre skandinaviska länderna har detta bistånd ej lämnats af direkt öfverflöd. Tvärtom har Danmark för att kunna bevisa Sverige denna väntjänst måst vidkännas vissa inskränkningar, som i ännu högre grad göra den vackra och vänliga handlingen förtjänt af det svenska folkets stora tacksamhet och erkänsla.

Den man, som burit tyngden och största ansvaret för ordnan-

utan ur knappa förråd. Endast en varm samhörighetskänsla med ett broderfolk kan frammana en storsint handling sådan som det danska folket nu utöfvat. Men i Sverige skall man minnas den handlingen.

H. K. H. KRONPRINSEN, NYUTNÄMND ÖFVERSTE vid Svea Lifgarde och Kronprinsens Husarregemente.

B. C. A. RIBBING, *öfverste o. chef för Västerb. reg. Nyutn. cheff. 12:te inf-brig*

och chefen för Västerbottens regemente B. C. A. Ribbing att med bibehållande af regementschefsbefattningen från och med den 17 juni 1918 tillsvidare vara chef för tolfte intanteribrigaden.

I och med denna utnämning har *Kronprinsen* blifvit öfverste i de bägge regementen, han sedan länge tillhört och där han tjänstgjort i olika grader. År 1902 erhöill han sin första officersfullmakt och har varit öfverstelöjtnant sedan 1916.

DANSKE INRIKESMINISTERN OVE RODE, SOM UNDER KRIGSÅREN HANDHAFT RANSONERINGSSYSTEMET I SITT LAND. Danmark har i dessa dagar bisträckt vårt svenska folk med afsevärda kvantiteter af sådana lifsförnödenheter hvaraf vi äro i yttersta behof. Det är icke af något öfverflöd Danmark har att taga sin hjälp till oss

det af Dnamarks ransoneringsssystem, är nuvarande inrikesministern i Zahles ministär, *Ove Rode*. Genom det utomordentligt insiktsfulla och oförtrutna intresse han nedlagt befinner sig Danmark vid slutet af fjärde krigsåret i en sådan situation att det icke allenast kan tillgodose sina egna önskingar utan äfven om också detta sker med uppoffring, bisträcka örrannländerna i deras. Det är sålunda ej enbart till spannmål vår import från Danmark inskränkes utan har senast i dagarna ett leveransafatt träffats om färskt nötkött hvaraf utlofvats 25 järnvägsvagnar jämte en del öfriga nyttiga förnödenhetsvaror.

Sverige har äfven stor anledning att med tacksamhet minnas den vänskapliga stämning i Danmark minister Rode under folketingets sammanträde den 18 juni gaf uttryck åt, då förhållandena om de danska spannmålsleveranserna till Sverige relaterades och hvarvid på det vackraste sätt framhölls hur enhällig anslutning anbudet till Sverige fått och hur regeringen därvid fått vittnesbörd om att den handlat i öfverensstämmelse med uppfattningen bland folket om nödvändigheten af ömsesidig hjälp i Norden.

Foto. Åberg, Leufsta. ETTHUNDRATIO TROTJÄNARE VID LEUFSTA FIDEIKOMMISS TILLDELAS MEDALJER.

I samband med försäljningen af *Leufsta fideikommiss* har friherre *Louis de Geer* till tjänstemän och underlydande utdelat storartade gratifikationer samt till kulturella och behjärtansvärda ändamål gjort ståtliga donationer som sammanlagt belöpa sig på en million kronor.

Dessa gratifikationer och gåvor bära ett godt vittnesbörd om gifvarens stora omtanke om dem för hvilka han varit husbonde samtidigt som de bilda en värdig och vacker afslutning på den betydande insats ägarna till Leufsta stora fideikommiss under århundradens lopp nedlagt för utvecklingens främjande i vårt land.

I anslutning till fideikommissets öfverlämnande ägde i Leufsta bruks kyrka efter högmässogudstjänsten en stor medaljutdelning rum, hvarvid friherre de Geer till 110 af Leufsta trotjänare utdelade Patriotiska sällskapets medaljer.

Karlshamn har fått en imponerande fabriksanläggning i det att *Soyafabriken*, tillhörig Karlshamns olje- och kraftföderaktiebolag i dessa dagar afsynats.

Det är ett storartadt projekt, som härmed tagit fast form. Att till Karlshamn förlägga vårt lands första och största soyafabrik var en tanke, hvilken på sin tid mötte både undran och misstroende. Emellertid står nu ramen färdig, och tillverkningen skall börja i den mån råvarorna, som utgöras af soyaböner, copra och jordnötter kunna hemföras direkt från vissa hamnar i Afrika och Mandschuriet.

De storartade anläggningarna, som karaktäriseras lika mycket i dimensioner som i ekonomisering och centralisering komma helt säkert att spela en stor nationalekonomisk roll för hela vårt land.

Foto. Falk, Karlshamn.

DEN NYA SOYAFABRIKEN I KARLSHAMN.

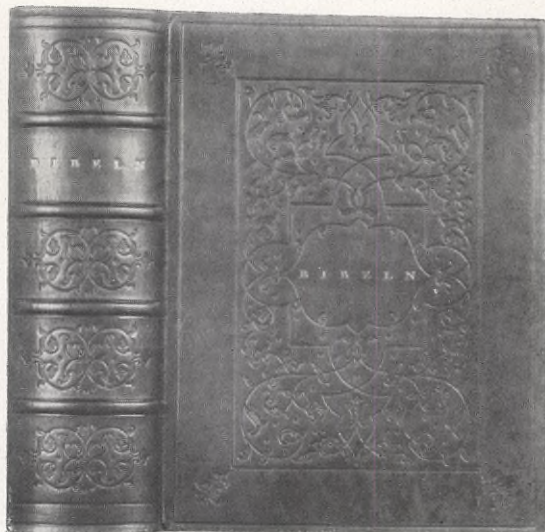
Kliché: Bengt Stjervegarre.

Foto. Hansen, Kalmar.
 ÄNKEFRU ANNA HOLMBERG,
 KALMAR. 100 år den 25 juni.

i bokhandeln föreligger i dagarna en från P. A. Norstedts & Söners förlag utgifven ny upplaga af vår *illustrerade Bibel* för svenska hem i kvartformat och enligt den nya bibelöversättningen. Bandet, som med sin äkta svenska utstyrelsel är komponerad af doktor Akke Kumlien, är ett vackert prof på svenskt bokbinderi- och boktryckeriarbetes höga ståndpunkt just nu.

*

Efter fotografu skisse: Isengt Silfverparis.
 DEN FRÅN NORSTEDTS FÖRLAG UTGIFNA NYA ILLUSTRERADE PRAKTBIBELN i kalfskinn med blindtryck i svensk utstyrelsel efter ritning af d:r Akke Kumlien.

Amatörfoto. V. Schörling, Helsingborg

skisse: Isengt Silfverparis.

Den officiella avslutningen af *Röda korsets instruktionskurs i Motala* ägde i dagarna rum med uppvisning och en anslående högtidlighet. Den lärarika och intressanta kursen har omfattat inalles 22 deltagare under sjukvårdssergeant G. Hjelmquist ledning och har afsett en utbildning i Röda korsets verksamhet såväl i freds- som krigstid. I samband härmed har R. K. Motalakrets haft en vacker utställning af sjukvårdsmaterial tillverkad af kretsens kvinliga medlemmar.

Vidst. bild: EN KRY 86-ÅRIG SKÅNING som själf transporterar sin hektoliter potatis i "rullebären" till järnvägsstationen. Landsvägen ligger halfannan fot högre än fältet, hvadan rågen torde vara öfver manshöjd.

Foto. Wallgren, Motala.

RÖDA KORSETS INSTRUKTIONSKURS I MOTALA. Gruppbild från avslutningen.

skisse: Kem. A.-B. Isengt Silfverparis, Nblm—Gbg.

stod han med ryggen åt den arma prisgifna madonnan och tittade belåtet in öfver sin stad.

Padre Antonio kände inom sig en namlös vrede stiga upp mot denna man, som var den egentliga roten och upphovet till den nu påbörjade vandaliseringen. Ty var det inte signor Fontanelli som uppblåst af den världsliga högfärden låtit utbasunera, att nog fanns det i hans stad ett konstverk, som kanske mer än mångt annat tarfvade en lärd undersökning och vore värdt att kanoniseras såsom oskattbart. Och nu hade han redan till hälften vunnit sitt mål — i kväll skulle de lärde komma dragandes med all sin kammardoftande, poesilösa visdom, och i morgon skulle det stora helgerådet begås.

Hammarslag på hammarslag! sågar som hånfullt spottade spån ned i fontänkarets vatten! Arbetare hvilkas eder voro allt annat än älskligt oskuldsfulla såsom den lille pysen Luigis! Hur måste icke allt detta skära den lilla madonnan i hennes trähjärta! Hur länge skulle det hålla ut, innan det brast sönder, innan hon sjönk samman för att låta dem alla förstå, hvilket brott man var i färd med att begå!

Signor Fontanelli vände sig om mot sitt arbete, fick syn på padre Antonio, som stod där tyst med blottadt huvud, och gick emot honom med ett leende på läpparna.

— God morgon, padre Antonio!

— God morgon, signor Fontanelli!

— Ni ser dystert ut, padre? Ah, jag förstår — madonnan! Ja, ja, ni gamla, ni ha svårt att hålla jämna steg med tidströmningarna, ni förstå inte, att man måste hugga i med näbbar och klor för att få uppmärksamheten fäst på sin stad. Här är ju det allra bästa tillfälle! Piacenzas Madonna ryktbar öfver hela världen! Res och se Piacenzas Madonna! Turister, främlingar från alla de land skola strömma hit. Det blir en gyllene tid för Piacenza...

— Och för er själf, signor Fontanelli!

Signor Fontanelli låtsades inte höra den lilla snärten utan fortfor:

— ...en gyllene tid ja. I alla aiseenden. Kanske kommer också Majestätet själf hit för att se på vår lilla madonna! Åreportar och guirlander och alla fönster illuminerade... Men, Caspetto di Baccos, sätt på er hatten, padre! Höst vinden är kylig och minns inte att leka med!

Mekaniskt efterkom padre Antonio uppmaningen. Han dölde åter sitt tunna, hvita hår under den skamfilade hatten.

— Men man bör mera tänka på sin själ än på sin lekamen, signor Fontanelli, sade han.

Så aftog han ännu en gång sin hatt för att hälsa stadens styresman och försvann i riktning mot grändmynningen. Men nu trippade han inte längre. Hans steg voro dröjande, dröjande tunga.

Padre Antonio satt hela dagen och tänkte på trämadonnan.

Hon måste räddas, måste frälsas undan den skymf, som hotade henne. Han kunde inte uthärda att se henne vanhelgad. Men hvem skulle bringa räddningen? Männe väl Vår Herre skulle låta ett järnvägs-tåg spåra ur för en trämadonna, en liten trämadonnas skull? Nej, han skulle förvisso icke. Allt för många oskyldiga fingo ju lida därvid, och måhända skulle de skyldiga, de som buro på de vanhelgande tankarna, icke alls drabbas af straffet. Måhända skulle vandaliseringen endast uppskjutas för en kort tid — ty nu för tiden sågo ju människorna icke Guds finger i någonting!

Nej, på ett annat sätt måste det ske! Men hvem skulle väl bringa räddningen?...

Då mögnade så småningom hos padre Antonio öf-

vertygelsen, att han, sjuttioåringen, var den, som skulle frälsa madonnan undan de vises vanhelgande händer.

Det var nermörkt, när padre Antonio för andra gången denna dag lämnade sin lya, och under armen bar han en helt vanlig säck — trämadonnan var ju inte stort mera än fyra fot hög. Hans klädsel var densamma som förut med undantag af de kippande resårkängorna som fingo stanna hemma i värmen. Padre Antonio trippade i strumplästen fram öfver de svåra stenarna. Han trippade tyst, tyst. Och säcken tryckte han så tätt intill sig, som hade den varit ett relikskrin.

Piazzan låg mörk. Endast här och där i de kringliggande husen glimtade ett fönsterljus, och nere vid hamnen lyste en eller annan lanternan helt svagt genom dunklet.

Padre Antonio var framme vid målet, framme vid fontänen. Han föll på knä och bad en tyst innerlig bön till Vår Herre och Heliga Guds moder, under det hans ögon riktades mot den lilla trämadonnan, hvars konturer svagt skönjdes mot den svartblå natthimlen.

Så lade han ifrån sig säcken och trefvade sig fram till träställningen, som signor Fontanelli, detta världens barn, låtit resa på morgonen. Han hittade den lilla trappan, som förde till plattformen däruppe. Den var smal och utan räcke. Nej, padre Antonio var inte längre smidig nog för att våga sig uppför den. Allt för lätt skulle han förlora jämnvikten och falla. Och ett fall kunde väcka uppmärksamhet, kunde förråda honom.

Ned i bassängen måste han och den vägen frälsa sin madonna från att vanhelgas! Och han kunde nä henne så — hon stod ju helt lågt, liten som hon var.

Padre Antonio steg försiktigt ned i vattnet. Det gick honom till midjan. Det tycktes tränga genom märm och ben. Höstkvällen var kylig och vinden låg hård från sjön. Men han bet samman tänderna, de tänder han ännu ägde kvar, tog sakta några steg framåt och kände sina händer gripa om trämadonnans fötter.

Vattnet bet honom med kalla, isande bitt, vinden skar hvass och obarmhärtig, men han märkte det knappast, där han stod stödd mot stensockeln och försökte rubba den lilla träbilden. Förgäves — fast satt den nitad. Då märkte han på sockeln ett föremål, som låg och glänste helt svagt. Han sträckte ut handen och kände efter. Det var en såg, som den gudlöse Pietro eller hans son måste ha glömt kvar.

För första gången kände han sig manad att välsigna dem. Pris ske dig, o Herre, som äfven låter de syndigaste af oss blifva dig till ett redskap!

Padre Antonio grep sågen. Han satte den mot trämadonnans ankel. Det skar honom i hjärtat, att hon måste skiljas från sina fötter. Han andades djupt och såg upp mot hennes ansikte. Åh, visst nickade hon. Då drog han försiktigt ett tag. Han tyckte, att spånen föllo värmande ned på hans händer. Så drog han ännu ett tag och så allt flere och flere.

Den lilla trämadonnan vacklade. Hon föll rakt i hans armar. Han tryckte henne hårdt intill sig och märkte inte att sågen, den gudlöse Pietros såg, med ett svagt plaskande ljud försvann i vattnet. Han vände sig sakta om, skred försiktigt genom bassängen och klättrade öfver dess rand.

Padre Antonio höljde varsamt säcken om madonnan. Nu hade den blifvit ett verkligt relikskrin, som han bar på sina båda armar, när han vandrade hemåt. Men nu voro ej stegen dröjande tunga som på morgonen. De voro trippande, trippande lätta, och han tyckte sig vara en svala, som steg mot skyn.

— — — — —
Trämadonnan var borta!

KUNGLIG FAMILJGRUPP Å FÖDELSEDAGEN: *Melle sta raden fr. v.: Kronprinsparet, prinsessan Astrid, hertiginnan af Västergötland, KONUNGAPARET, prinsessan Margaretha, prinsessan Bernadotte, prinsessan Märtha. Bakom stå: hertigarne af Södermanland och Västergötland, prins Bernadotte, herigen af Nerike. Främst: prins Bertil, prinsessan Ingrid, prinsarne Carl, Gustaf Adolf, Sigvard och Lennart.*

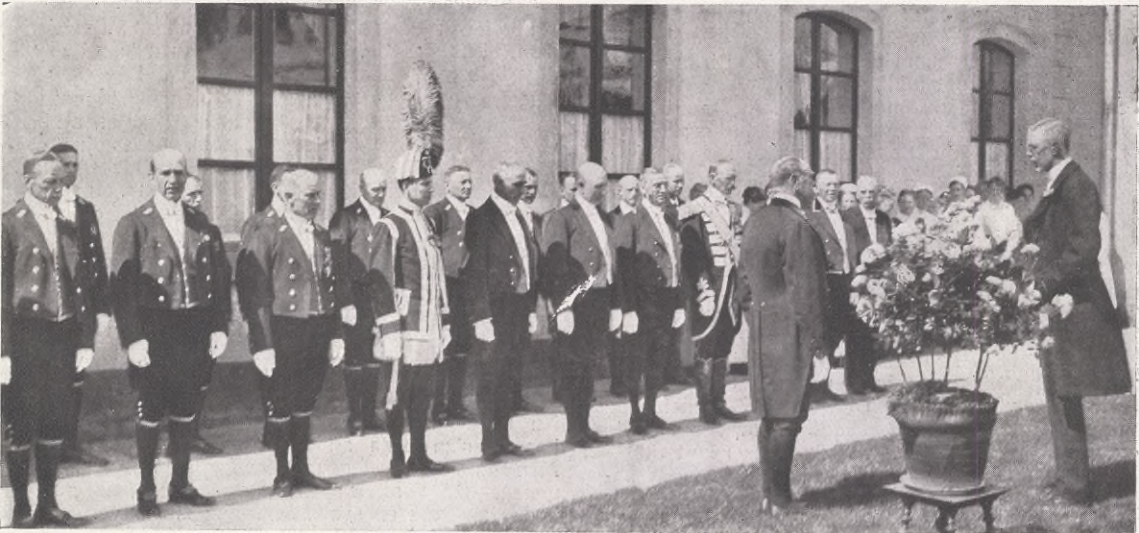
Såsom bebådats firade *konung Gustaf* i all stillhet och enkelhet sin *sextioårsdag* på Tullgarn. Tidigt på morgonen framförde drottningen och kungliga familjens samtliga medlemmar sina lyckönskningar, hvar efter betjäning och stallpersonal fick företräde och traktens skolbarn frambüro en hyllning i form af sång och blommor.

Efter gudstjänsten på slottet, vid hvilken biskop

Billing officierade, anlände regeringens samtliga ledamöter för att göra sin uppvaktning. Sedan konungaparet gifvit lunch för dessa tillbringade konungen återstoden af dagen i all stillhet tillsammans med sin familj.

I hufvudstaden firades dagen med högtidlig högmässa i slottskapellet med predikan af biskop Rodhe.

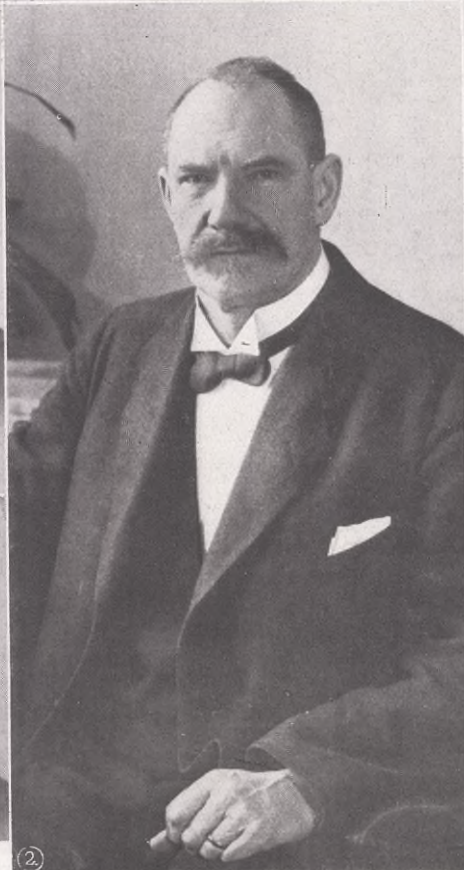
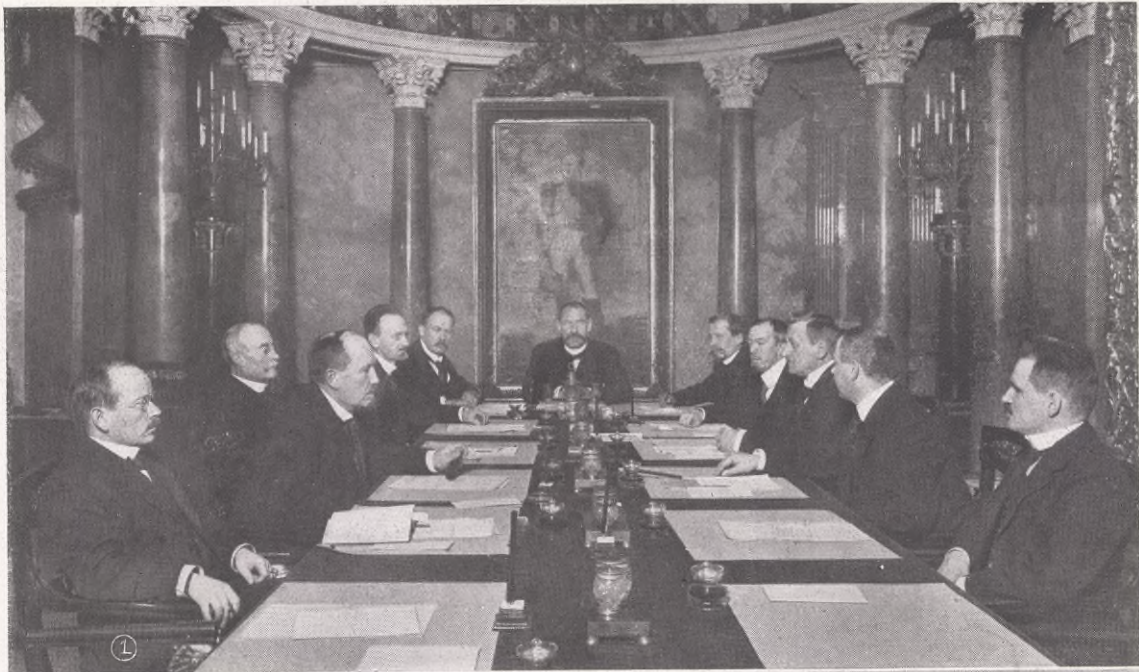
Forts. sid. 623.

Fotos W. Lamm. Sthlm.

HOFBETJÄNINGEN FRAMFÖR SIN LYCKÖNSKAN TILL SIN KUNGLIGE HERRE.

Kische: kem. A.-H. Bengt Nilverqvist, Sthlm.-Öbg.

Efter fotografie

5. O. SIÉNROTH, ny utrikesminister.

1. FINLANDS SENÄT VID STORT PLENUM. Foton tagen i senare hälften af januari, några dagar innan inbördeskrigets utbrott. Då senatorerna, ehuru numera icke samtliga kvar i sina ämbeten, alljämt intaga en framstående plats i landets politiska lif, torde bilden vara af största intresse. Vi nämnteckna fr. v. E. J. Pekkonen, bitr. jordbruksminister; J. Arajärvi, finansmin.; A. Castrén, civilmin.; J. Castrén, kommunikationsmin.; E. N. Setälä, undervisnings- o. kyrkomin.; P. E. Svinhufvud, senatens ordf.; K. Kallio, jordbruksmin.; O. Talas, justitiemin.; H. Renvall, handels- o. industrimin.; A. Frey, bitr. civilmin.; O. V. Louhionori, socialmin.

2. P. E. SVINHUFVUD, senaste porträtt af Finlands Riksföreståndare; 3. J. H. PAASIKIVI, senatens vice ordf. Nyttillträdande minster; 4. W. THESSLEFF, ny försvarsminister.

Pressfotos.

Text å sid.
623.

Öfverst: DEN STORA MEDBORGARFÄSTEN FÖR SVENSKA BRIGADEN VID DESS AFRESA FRÅN HELSINGFORS. Efter fotografi.
Därunder: SVENSKA FRIVILLIGA I FINLANDSKRIGET ÅTERKOMMA TILL STOCKHOLM.

Finnska ministern Gripenberg (1) hälsar krigarne.
I infällningen: Generalerna Mannerheim (2) och Linder (3) vid landstigningen.

Under det den tyska arméledningen med sin kända förkärlek för rörelsekriget tidigare ej skänkte användningen af gnisttelegrafien i flygväsendets tjänst någon större uppmärksamhet, hade den franska redan år 1912 — i samband med sin sträifvan att i fästnings- och ställningskriget bruka flygmaskinen till inskjutande af artilleripjäser — i denna riktning gjort ganska framgångsrika försök. Om den franska armén häri således i början var den tyska öfverlägsen, dröjde det emellertid ej länge tills det försummade hade tagits igen. Ställningskriget i väster tvingade till intensiva försök och redan sommaren 1915 uppnåddes det på tysk sida utmärkta resultat. Vid slutet af samma år hade förberedelserna hunnit så vidt att — med undantag af jaktmaskinerna — alla tyska flygmaskiner kunde förses med inrättningar för den trådlösa telegrafien.

Först tvingade visserligen flygmaskinernas ringa dimensioner och bärförmåga till vissa i-skränkingar. Det var tills vidare endast möjligt att på maskinerna installera stationer af obetydlig energi, allenast lämpliga för afsändning, ej för mottagning af radiotegrafiska rapporter. Mottagningsapparaterna installerades däremot på särskilda små vagnar, med hvars hjälp man hvar- och närsomhelst kunde inrätta en lämplig mottagningsstation. Härvid uppnåddes en absolut säker mottagning af flygarens gnisttelegram på 30–50 km. afstånd, hvilket var mer än tillräckligt för inskjutande af artilleripjäser.

Redan efter relativt kort tid lyckades det emellertid att äfven använda flygmaskiner till mottagning af trådlösa telegram. Särskilda inrättningar, som flygaren bar under sin hjälm, möjliggjorde — trots motorens buller — mottagningen af de ganska svaga Morsetecknen. Ju vidare man nådde i ökningen af aeroplanens dimensioner, på dess större afstånd från motorn kunde man installera flygare-iakttagaren, hvarigenom naturligtvis driftsäkerheten ökas betydligt.

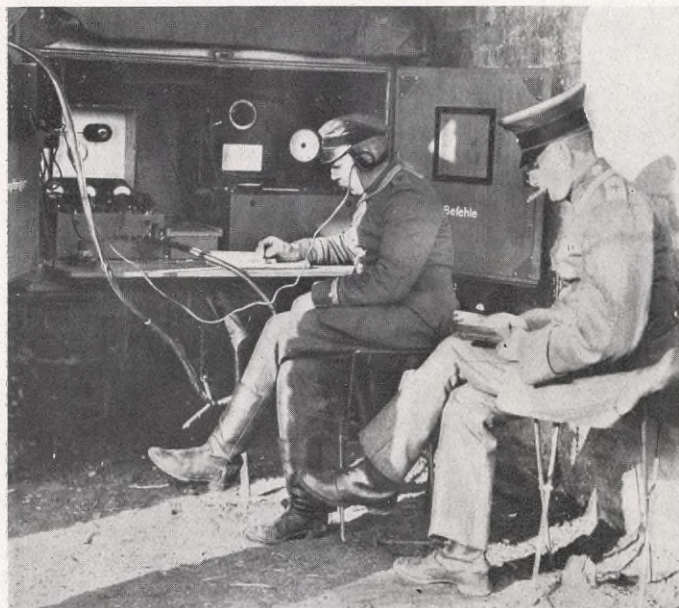
Genom den trådlösa mottagningen från flygmaskinen möjliggjordes en ofantlig utvidgning af flygarens uppgifter. Truppledningen kunde när som helst sätta

sig i förbindelse med flygaren och ge honom alla nödvändiga uppdrag, ställa förfrågningar, m. m., som endast efter flygmaskinens uppstigande visat sig önskvärda. För flygaren betydde detta visserligen en stor komplikation af hans tjänst, emedan han nu måste vara intimt förtrogen med den trådlösa apparaten och i nödfall kunna vara sin egen mekaniker.

För att uppnå en trådlös förbindelse, låter flygaren lufttråden (antennen) rullas af på en längd, som motsvarar den valda våglängden. Därefter stämmer han sin bordstation på jordstationens våglängd. Den elektriska energien lämnas af en liten maskin, hvilken drifves genom en i flygmaskinens luftström anbragt propeller. Den trådlösa telegraferingen störes ofta nog genom atmosferiska eller jordmagnetiska effekter, eller äfven genom motståndarens radiotegrafiska verksamhet. Genom att utstråla vågor af större intensitet söka nämligen båda parterna att bedöfva hvarandras gnisttelegram.

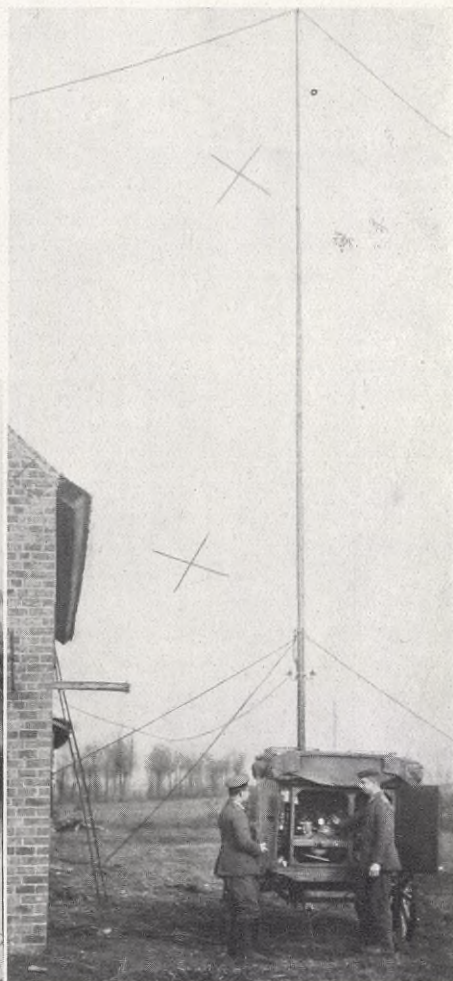
Ej allenast för artilleriets inskjutande, utan äfven för infanteriflygareändamål spelar den trådlösa telegrafien en viktig roll. Den säkra ledningen af större flygeskadrar blir först möjlig genom dess hjälp.

D:r A. Gradenwitz.

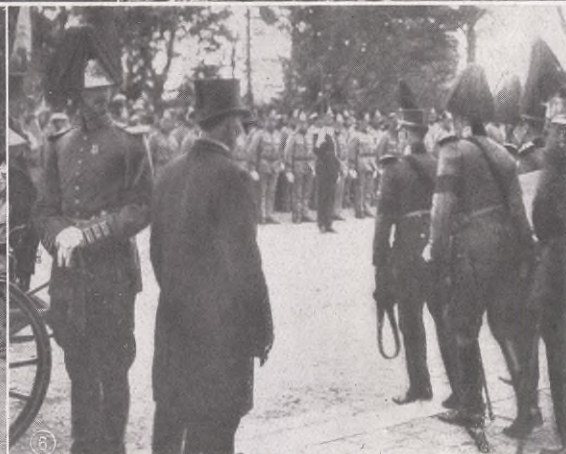
Efter fotografier.

T. v.: FLYGARNES RAPPORT UPPTAGES. — T. h.: TRANSPORTABEL JORDSTATION, DÄR FLYGARNES GNISTTELEGRAM EMOTTAGES.

Klické: Kem. A.-B. Ernst Silberpappe, Suhl—Gbg.

DEN SENASTE FLYGOLYCKAN.

1 och 2. DE FÖROLYCKADE OFFICERARNE 1. KAPTENEN VID GENERALSTABEN ÅKE BRILIOTH och 2. FLYGAREN LÖJTNANT J. HEDENMARCK (foto. Lundeberg, Stockholm). — 3. DET FÖROLYCKADE AEROPLANET. — 4. DE BÅDA KISTORNA I LINKÖPINGS DOMKYRKA (foto. Rödning, Linköping). — 5. KAPTEN BRILIOTHS KISTA BÅRES TILL GRAFVEN AF KAMRATER VID GENERALSTABEN (Pressfoto). — 6. LÖJTNANT HEDENMARCKS KISTA EFTER JORDFÄSTNINGEN I LINKÖPING (foto. Rödning, Linköping).

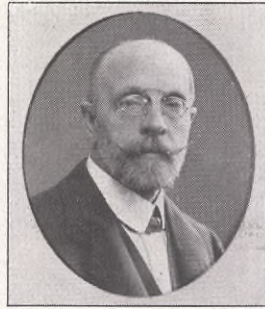
Text å sid. 623.

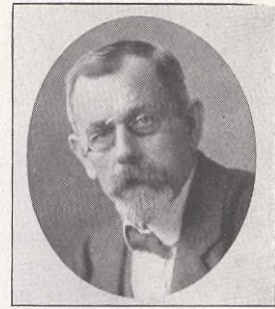
C. BJÖRKVALL.
Fabrikör. — Stockholm.
85 år 11 juni.*

S. HENRIKS.
Kyrkoherde — Svartorp.
70 år 22 juni.*

J. E. DÜRING.
Musikdirektör. Tonsättare.
Norrköping. — 70 år 30 juni.*

C. E. BOLMSTEDT.
Pappershandlande. — Eslöf.
60 år 1 juli.*

K. M. LINROTH.
F.d. Generaldirektör. — Sthlm.
70 år 20 juni.*

J. A. PIHL.
Med. d.r. Förste marinläkare.
Göteborg. — 50 år 16 juni.*

O. H:SON FORSELL.
Med. d.r. — Stockholm.
50 år 18 juni.*

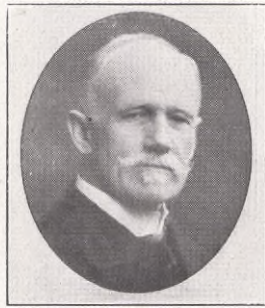
T. L. THUNBERG.
Professor. — Lund.
45 år 30 juni.*

J. L. PETERSON.
Arkitekt. — Stockholm.
65 år 30 juni.*

C. T. KLINTBERG.
Rådman. — Stockholm.
65 år 27 juni.*

C. V. N. SANDELL.
Byråchef. — Stockholm.
60 år 21 juni.*

K. A. LUND.
Postmästare. — Karlshamn.
60 år 25 juni.

O. ERICSON.
Rektor v. Tekn. Skogs- o. Säggn.
skol. Hernösand. 60 år 24 juni.

L. J. G. VON BAHR.
Godsegare. — Skebokvarn.
55 år 28 juni.*

K. A. TINGSTEN.
Direktör. Civilingenjör.
Stockholm. — 55 år 27 juni.*

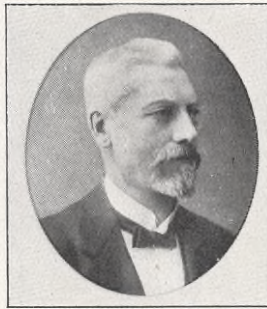

E. ÅQVIST.
Grosshandlande — Örebro.
50 år 18 juni.*

* Data ä nästa sida.

G. A. GODEE †.
Apotekare. — Skevinge.
F. 38. † 11 juni*

P. ANDERSSON †.
Direktör. — Sunåsvall.
F. 58. † 10 juni.*

C. G. LILLIEROS.
Direktör. — Göteborg.
F. 76. † 15 juni.*

S. LAGERLÖF †.
Advokat. — Stockholm.
F. 78. † 14 juni.*

H. V. P. WETTERSTRÖM †.
F. d. Sjökapten. — Göteborg.
F. 52. † 14 juni.*

W. A. VON HOFSTEN †.
Kabinettskammarherre. Stock-
holm. — F. 53. † 16 juni*

E. STENFELT †.
Öfverstelöjtnant. — Sköfde.
F. 69. † 8 juni.*

A. ULRICH †.
Borgmästare. — Säter.
F. 70. † 18 juni.*

L. E. ERIKSSON †.
F. d. Spannmålshandl. — Flen.
F. 36. † 5 maj.

C. T. LINNELL †.
F. d. Konsul. — Oscarshamn.
F. 55. — † 12 juni.*

A. MOLIN †.
Aktuarie. — Stockholm.
F. 84. † 12 juni.*

**Porträtt till veckans
Porträttgalleri**

höra vara af **möjligast sena
datum** för att införas.

Uppgifter till porträtt

höra ansluta sig till frågefor-
mular från redaktionen. Sär-
skildt påpekas **nödvändigheten**
af att **alla förnamn angivas**
med **tilltalsnamnet helt ut-**
skrifvet och understruket.
Förbiseende hävutinnan **ute-**
sluter biografi.

Porträtt och biografi
införas efter begäran från Re-
daktionen, som också bär kost-
naderna. Förslag emottagas
gerna.

CARL BJÖRQVALL. Inneh. tidigare kakelfabr. i Stockholm. På sin tid o. under många år led. af skolråd, fattigv.-nmd, kyrkofullm., skattmäst. i "De fattiges vännere" (41 år), led. af dir. f. Timmermansorden, styr.-led. i Nept.-orden; hög Frimur.

SVENING HENRIKS. Stud. 72, prestv. 74, past.-ex. 82, past. v. Centralfäng. å Nya Varvet v. Göteborg. 87. Kyrkoherde i Svartorp sedan 94. Framstående pred. o. nykt.-talare, sersk. bekant fr. o. religiösa förelserna i Småland under 70 o. 80-talen.

EDVARD DÜRING. Stud. 72, stud. i Upsala 72—75, org.-ex. 92; bassång. v. de svenska kvartettsång. konsertresor i Europa 75—81, impress. o. dir. f. den populära Düringska damkvintetten på dess turner i Europa o. Amer. 88—04. Sånglär. i Norrköp. o. dir. i Musik. sällsk., Düringska kören o. Sällsk. W-6 82—88, dir. f. Göta P. B:s sängkör i Göteborg. 95—96. Sedan 96 kör- o. orkesterdirig. i Norrköping. Inneh. med. Litt. et Art. o. Sv. sängarförb. förtj.-märke; hed.-dir. i Östg. sängarförb., hed.-led. af Gleeklubben i Boston. Komp. körer, kvart, m. m.

CHR. E. BOLMSTEDT. Efter afslut. skolestud. bokbind.-mäst. i Eslöf; etabl. senare pappershandl. Led. af stadsfullm., drätselkamm., tidigare led. af komm.-nmd o. komm.-fullm.; led. af gäsv.-styr., senast som ordf.; Styr.-led. i Sydsv. pappersindl.-fören.; under många år ordf. i styr. f. Understödsfören. 501 i Eslöf, numera dess kassör. Platsredaktör f. Skån. Eslöfs Tidn. f. 4—01; på sin tid red. o. ansvar. utg. af Skån. handtv. o. ind. tidn.

KLAS LINROTH. Stud. 68, med. lic. 76, med. dr. 79, förste stadsläk. i Stockholm 82—98, professors n. h. o. v. 91, generaldirektör o. ordf. i Medicinalstyr. 98—13. Led. af öfverstyr. f. Kom. O. II jub.-fond 01, ordf. i dir. ö. Allm. änke- o. pup.-kassan 05. Biografi o. hetsid.-portr. Årg. IV: 39.

ALBIN PIHL. Stud. 86, med. lic. 97, med. dr. 1900. Prakt. läk. i Göteborg sedan 97, der han sedan 11 inneh. ögonsjukhus. Marinaläk. af 2:a gr. v. Marinaläk.-kåren 03, af 1:a gr. v. Eilfsb. kustart. sedan 07.

OLOF FORSELL. Stud. 85, med. lic. 95, med. dr. 02. Prakt. läk. i Stockh. sedan 97. Efter tj.-gör. v. olika sjukh. bitr. läk. v. Barnbördshuset Pro Patria der sedan 08.

TORSTEN THUNBERG. Stud. 90, med. dr. 1900; labor. i exper. fysiologi o. med. fysik v. Ups. univ. 01—05, prof. i fysiologi v. Lunds univ. sedan 05. Med. fört. Led. af Fys. sällsk. i Lund.

LUDVIG PETERSON. Äg. fr. Tekn. sk. i Stockh. 72, elev v. Konstakad. 73—80, erh. der kungl. med. statsstip. f. utr. stud. 81—83, Arkitekt i Öfverintend. emb. 80—04, bitr. lär. i husbyggn.-konst v. Tekn. högsk. 84—86, Stat. kontroll. v. K. Teat. nybyggn. 91—98, v. Vi by domkyrk. rest. 1900—01. Led. af Konstakad. Bl. arb. Sveasalen (upprynnen), Konstnärshuset, Strand hotell, Veterinärinst., samt. i Stockh.; kyrko samt allm. o. priv. byggn. å andra platser. Byggn.-chef. Kasernbyggn.-nmd. 13.

CARL KLINTBERG. Stud. 72, hofr.-ex. 80, v. hfd 84, rådmän i Stockh. sedan 02, ordf. å Rådhr. 4:e afd. 07. Led. af Stockh. stads byggn.-nmd. sedan 11, dess ordf. 18.

NATANIEL SANDELL. Stud. 78, jur. utr. kand. 85, reg. i Fångv.-styr. 87, byråchef der sedan 10. Ordf. i styr. f. a.-b. Beskovska skolan, v. ordf. i styr. f. Sv. sällsk. f. nykt. o. folkuppfostr, v. ordf. i Diakonissanens skydds- o. barnnemsstyr.

GUSTAF VON BAHR. Eger egend. Mällby m. underl. i Södermanl. län, deleg. o. styr.-led. i Skeboqvarns träförädl. fabr. Ordf. i fattigv.-styr. 09—17, led. af komm.-nmd. kyrko- o. skolråd. Sekr. i länets fältskyttefören.; erh. fören. guld- o. silf.-med.

KARL TINGSTEN. Afg.-ex. fr. Tekn. högsk. V. 88, ing. v. Värtaqvarn. nybyggn. 89—94; förestånd. f. Stockh. renhålln.-verks afd. v. Löstta 94—04, dir. f. Stockh. renhålln.-verk sedan sistn. år.

ERIK ÄQVIST. Efter utbildn. i skola o. praktik etabl. firman Carlsson & Äqvist i Örebro 90; ensam inneh. sedan 02. Led. af styr. f. Sko- o. läderbransch. fabr. o. gross.-fören. o. ordf. i dess Örebrogrupp. V. verkst.

dir. i a.-b. Örebro Folkbank, stadsfullm., Led. af Hand-kamm. arb. utsk. Led. af landstinget. Donerade på födelsedagen belopp å till. 315,000 kronor till allmännyttiga ändamål.

ALBERT GODÉE †. Apot. ex. 64, inköpte 73 apot. i Skeninge. På sin tid v. ordf. i stadsfullm., led. af kyrko- o. skoloråd.
 ALLAN MOLIN †. Intr. efter afl. stud. ex. i fattigv. nämndens i Stockh. tjänst, senast ss. chef f. pens. byrån.
 PETRUS ANDERSSON †. Chef f. firman Andersson & Nordin i Sundsvall. Led. af stadsfullm. sedan 04, landstingsman sedan 10. V. ordf. i styr. f. Sundsvalls kreditbank, ordf. i styr. f. a.-b. Dalén & Wählstedt.
 GUSTAF LILLEROS †. Börj. som jernarb. egn. senare sersk. intresse åt den soc.-dem. tidningsmannaverksamheten, blef platsred. i Mjöby samt flytt. 08 t. Eskilstuna som eyred. f. arb.-kommunen. Sedan 11 ekonomif. i Ny Tid i Göteborg. Led. af stadsfullm. sedan 12; led. af drätsel-komm. 1a afd., led. af ett flertal beredd. bl. a. den stora badhusberedd. Styr.-led. i Tryckeri a.-b. Framåt, led. af fiskexp.-amd., revisor i Riksb. afd.-kontor, Göteborg-syst., försäkr. a.-b. Folket. Styr.-led. i Göteborg. fotbolls-förb., ordf. i Brottklubben.
 SVEN LAGERLÖF †. Stud. 96, fil. kand. 1900, jur. utr.-kand. 05; e. o. not. i Sv. hoftr. s. å., advokat i Stockholm. Led. af Sv. adv.-samf. 09. Omkom under segling.

KONUNGENS 60-ÅRS DAG.

Forts. fr. sid. 616.

På de på slottet utlagda listorna för gratulanter nedskrefvos under dagen massor af namn, hvaribland af samtliga främmande sändebud med damer och legationpersonal, serafimerriddare, amiraler, generaler, presidenter, landshöfdingar, biskopar, generalkonsuler, riksdagens och kyrkomötets ledamöter och öfriga tänkbara och icke tänkbara personligheter ur alla samhällsklasser.

För öfrigt hade Stockholm iklädt sig en flaggskrud, som t. o. m. öfverträffade den på svenska flaggans dag. Från en del kyrktorn lyste jättestora blågula dukar.

En imponerande rad dyrbara och praktfulla presenter hade afsändts till Tullgarn, hvaribland från hovet och staberna, Centralföreningen för idrottens främjande, Tennisklubben m. fl. Därjämte ingingo en utomordentlig ymighet telegram och adresser ifrån såväl in- som utlandet. I grannlanden och hela den utländska prässen blef konungen också föremål för en varm och vördnadsvärd hyllning.

Med anledning af födelsedagen lät konungen fördela 20,000 kronor till hvardera af följande institutioner: Centralförbundet för socialt arbete, med bestämmelse att afkastningen skall användas för ändamål, som kunna främja ungdomens etiska fostran, Sofiahemmet, för att bereda Sofiasyster, som efter genomgången sjukdom äro i behof af hvila, tillfälle att någon tid vistas på landet, Svenska cancerföreningens Stockholmsafdelning, till beredande af kostnadsfri vård för medellösa patienter, Hofstatens gratialkassa, till höjande af vissa utgående gratial, samt Föreningen pensionerade officerare.

SVENSKA FRIVILLIGA I FINLAND.

Till illustr. å sid. 618.

Af de 3- å 400 svenska frivilliga, hvilka utan att ha tillhört Svenska brigaden deltagit i striderna i Finland, anlände flertalet fredagen den 14 juni från Åbo till Stockholm med den lilla båten P. Thorvöst. Bland medföljande officerare märktes öfverste Hjalmarson, öfverstelöjtnanterna Adolf Hamilton och Uno Lychnell, majorerna Sixten Öberg och Ivar Enhörning samt löjtnant Gösta von Stedingk m. fl. För att mottaga dem och öfriga hade på Skeppsbrokajen församlats medlemmar ur finska legationen med minister Gripenberg i spetsen samt generalerna Mannerheim och Ernst Linder, stadskommandanten m. fl. Vid båtens ankomst spelade Göta lifgardes musikkår "Sverige" och Björneborgarnes marsch hvarefter minister Gripenberg höll hälsningstalet, slutande med ett lefve för de svenska krigarna. Därmed var den korta mottagningsceremonien slut och de hemvändande skingrades snabbt för att uppsöka vänner och anhöriga i staden.

Som resemarkalk på färden öfver och ombud för finska legationens anskaffningsbyrå hade fungerat löjtnant Albert Lidbeck.

HENRIK WETTERSTRÖM †. Sjökapit.-ex. 72, befälh. å Göteborg. ång. t. 94 deleg. i skeppsmåkt. firman Aug. Lefter & Son i Göteborg t. 97. På sin tid led. af styr. f. Sjöförsäkr. a.-b. Ocean samt var sedan 98 led. af styr. f. Sv. ångfart. assur. fören. Led. af stadsfullm. 02, af hamnstyr. o. dir. f. Sjömansh. V. ordf. i styr. f. Sydsv. kred. a.-b. afd. kontor. Tidigare ekonomid. f. Göteborg. Aftonblad.

WILHELM VON HOFSTEN †. Ulfjn. v. Svca lifg. 75, kapt. 94, i res. 04-05. Kammarherre 04, tj.-gör. kammarh. h. kronprinsen 07, tj.-gör. Kabinetskammarherre h. Konungen sedan 08.

ERIK STENFELT †. Ulfjn. v. Skarab. reg. 89, maj. v. Hall. reg. 13, öfv.-löjtn. v. Skarab. reg. 16. Förordn. ministerresident i Petrograd 17. Led. af gränsregler-komm. mellan Sverige—Ryssland 12.

ARVID ULRICH †. Stud. 89, jur. utr. kand. 99, tt. borgmäst. i Örnsköldsvik 1900-01, tt. polismäst. brottmålsrådm. o. not. publ. i Eskilstuna 02, e. o. tj.-man i Kammarkoll. 03, borgmästare i Säter sedan 05.

THEODOR (THORE) LINNELL †. Stud. 73, efter afslut. stud. v. Göteborg. hand.-inst. affärsman i Oscarshamn, senare under firma Träv.-a.-b. Th. Linnell. På sin tid led. af stadsfullm., hamndir. hand. o. sjöf.-nmd. o. Sjömanhus-dir. Styr.-led. i Hveti—Målilla jernv., Ruda—Oscarsh. jernv., Oscarsh. ömsesid. sjöassur.-bol. Redare f. Ångb.-a.-b. Småland. På sin tid jemväl tysk vicekonsul.

DEN SENASTE FLYGOLYCKAN.

Till illustr. å sid. 620.

Torsdagen den 13 juni drabbades vårt svenska flygväsen af ännu en stor förlust i det att under flygförfingar på Malmslätt ett af löjtnant John Hedenmarck fördrt aeroplan störtade på 800 meters höjd, hvarvid såväl föraren som den medföljande spanaren, kaptenen vid generalstabens Åke Brilioth, förölyckades. Den förre löt en ögonblicklig död, medan den senare alled efter några timmar på Linköpings sjukhus af svåra yttre och inre skador.

Den beklagansvärda olyckan, som änyo beröfvat vårt vapen två synnerligen dugande och framstående krafter, inträffade under en i fotograferingssyfte företagen öfning med ett Albatrossplan. Färden gick till en början med glänsande säkerhet och stil. Men plötsligt observerade åskådarna nere på slätten att maskinen, som var uppe i ganska hård vind, tappade ena hjulet och sågo den kort därpå göra en fullkomligt omutiverad spiral, som om föraren förlorat herraväldet öfver den, och sedan efter svängningen på 800 meters höjd med oerhörd hastighet störta mot marken. Vid nedslaget, som skedde i Vallaskogen mellan Linköping och Malmslätt, krossades maskinen fullständigt.

Enär det inom flygkretsar anses otroligt att en så erkändt skicklig förare som löjtnant Hedenmarck förlorat besinningen vid förlusten af ett hjul och därmed våldet öfver maskinen, har det från initieradt håll framhållits att den otillfredsställande styrkan hos motorerna i våra svenska aeroplan äro att tillskrifva äfven denna senaste svåra förlust för vårt flygväsen.

Kapten Åke Hermansson Brilioth var född 1887, blef officer vid Gotlands infanteriregementet 1905, utnämndes till löjtnant 1909 och till kapten vid generalstabens för omkring ett år sedan. Till Malmslätt var han beordrad i och för utbildning till spaningsflygare.

Löjtnant John Hedenmarck var likaledes född 1887 och blef 1914 löjtnant vid Kungl. Daleregementet. Efter 17 januari 1917 i Södertelge afslagt flygprof, utbildade han sig till fäiltflygare vid Malmslätt och var, ehuru bland de yngsta, en erkändt skicklig och pålitlig flygare och navigatör.

Begravnigen efter de båda omkomna flygofficerarna ägde under stora militära hedersbetygelser rum i Stockholm den 17 juni.

FINLANDS SENAT IN PLENO I JANUARI 1918.

Till illustr. å sid. 617.

Högsta makten i Finland har under det ryska öfverväldets tid under tsaren-storfursten utöfvats af *senaten*. Ordförande i denna har varit generalguvernören, hvilken har att såsom högsta chef vaka öfver den civila förvaltningen samt inneha högsta befälet öfver den finska armén, innan denna år 1902 upplöstes. Senaten åter var fördelad på två afdelningar: ett justitiedepartement bestående af en vice ordförande och nio ledamöter, som motsvarade vår högsta domstol, och ett ekonomidepartement med likaledes en vice ordförande och ett växlande antal ledamöter. Detta ekonomidepartement motsvarade närmast hvad vi i Sverige kallar regeringen eller statsrådet. Dess medlemmar stodo aldeles som de svenska statsråden till största delen i spetsen för hvar sin förvaltningsgren. Dessa sammanfattades i ämbetsverk, hvilka i Finland kallades expeditioner, motsvarande våra svenska statsdepartement.

Genom själfständighetsförklaringen i föl gjordes ingen annan ändring här, än att den inhemske riksföreståndaren trädde i den ryske generalguvernörens ställe. På bilden å sid. 617 som tagits i senare hälften af januari detta år, innan revolutionen ännu utbrutit, intogs ordförande-tolen sålunda af riksföreståndare P. E. *Svinhufvud*. På hans högra sida sitta i ordning chefen för undervisnings- och kyrkoexpeditionen (eklesiastikministern) E. N. *Sedälä*, chefen för kommunikationsexpeditionen (kommunikationsministern) J. *Castrén*, chefen för civilexpeditionen (civilministern) A. *Castrén*, chefen för finansexpeditionen (finansministern) J. *Arajärvi* samt biträdande chefen (statssekreteraren) för jordbruks-expeditionen E. Y. *Pekkonen*.

På riksföreståndarens vänstra sida åter hafva sätte: chefen för jordbruksexpeditionen (jordbruksministern) K. *Kallio*, chefen för justitиеxpeditionen (justitieministern) O. *Talas*, chefen för handels- och industriexpeditionen (handelsministern) H. *Renwall*, biträdande chefen (statssekreteraren) för civilexpeditionen A. *Frey* samt chefen för den nyinrättade expeditionen för sociala ärenden (socialministern) O. V. *Lauhionori*.

Senaten sammanträder till plenum endast i viktigare ärenden

EN BILD FRÅN DET RÖDA FINLANDS STRID. Röda gardets hufvudkvarter i Senatshuset. Bilden tagen i öfverbefälhåfvarens rum med Finlands karta å väggen därå markerats stridsfronten.

TRÄMADONNAN.

Forts. fr. sid. 615.

Signor Fontanelli stod uppe på träställningen och vred förtviflad sina händer inför hennes fötter, det enda hon lämnat kvar. Och de vise vetenskapsmännen sågo allt annat än visa ut.

Men stadtjänaren Leonardi, som i tysthet ogillat det tilltänkta vanhelgandet af madonnan, lopp på snabba fötter hän till padre Antonios lya för att förtälja det under, som skett.

Han fann honom till sängs i brinnande feber.

Padre Antonio hörde honom icke, yrade blott om trämadonnan, yrade om att hon måste frälsas. Spänningen och det höstkylda vattnet hade varit för mycket för hans sjuttio år. Och stadtjänaren Leonardi förbannade i tysthet sin herre signor Fontanelli, ty han trodde, att det var förtviflan öfver de vises helgerån, som bräckt padre Antonio.

Nästa morgon var padre Antonio icke mer, men bakom ett draperi vid hans hufvudgård fann man en fotlös liten trämadonna. Hon hade en krans af hvita blommor kring sitt hufvud och tycktes le.

Men nere på en stentrappa satt en liten sexåring i piazzans solsken och mumlade för sig själf:

— Diavolo, diavolo! Kommer då inte padre Antonio snart!

Yrkes- och Amatörfotografer

äro välkomna med

nya, vältagna landskaps- eller genrebilder - - -

lämpliga för vare sig den stora bilden å omslaget eller för den mindre vignetten å hvarje häftes första sida. — Ersättning vid antagande. - - - -

REDAKTIONEN.

INNEHÅLL: Biskop Henning von Schéele (Biografi och helsidesportr.) — Konung Gustafs sextioårsdag — Danmarks hjält till Sverige. — Finland. — Bilder och porträtt till dagskrönikan. — Hos de tyska flygare-telegrafisterna, af d:r A. Gradenwitz. — Världskriget. — Veckans porträttgalleri. — "Trämadonnan", prisbelönad novell för H. 8. D. af Otte Scherdin.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angifvande af källan förbjudes vid laga påföljd.

För Berättelser och Historietter gäller oavlkorligt förbud.

F. A. E. HVAR 8 DAGS TRYCKERI, GÖTEBORG.

VÄRLDSKRIGET.

De förbundnas offensiver falla nu tätt som hammarslag. Allt ger vid handen att man utan rast och uppehåll söker tillvarataga den gynnsamma tiden innan Amerikas utlovade miljonarmé hunnit anlända i sin helhet.

Knappast är sålunda den senaste tyska offensiven Montdidier—Noyon avslutad förrän den länge väntade och förberedda österrikiska offensiven på Italien sedan någontid relativt tysta front bryter lös.

Stöten skedde denna gång med en fruktansvärd styrka. På en anfallsfront af omkring 150 km. ryckte österrikarna framåt, koncentrerande hufvudstö-

tarna kring de gamla krigsskådeplatserna vid Brenta och Piave. Framryckningen leddes af fältmarskalk Boroovic, som på flera ställen tilltvång sig öfvergång öfver floden, samt af generalöfverste von Wurms kårer hvilka stormade fram vid San Dona di Piave och på bred front å ömse sidor om den viktiga järnvägsleden Oderso—Treviso och af generalöfversten, ärkehärtig Josefs trupper, som riktade sig mot Montello. Äfven på bergsfronten mellan Brenta och Piave sat tes betydande krafter in, men möttes på denna punkt af föbittrade motanfall från italienarna.

Som vill synas af rapporterna kom offensiven icke oförberedt, hvarför det ännu tydligare vittnar om den våldsamt hvarmed densamma företagits att österrikarna redan på andra dagen kunde rapportera ett byte af 30,000 fångar och 120 kanoner.

Genom framträngandet här vid nedre Piave ha de förbundna till sina föregående mål — kanalhamnarna i norr — Amiens — Paris — lagt ytterligare två nya nämligen Venedig, som man genom intagandet af Capo Sile nu endast står på något öfver två mils afstånd ifrån samt Treviso, hvartill man från Ponte di Piave har ungefär samma vägsträcka.

Italienarna ha emellertid här på slätten, där framträngandet i hög grad försvarats, samlat sig till ett förbittrat motstånd, som hittills endast delvis brutits. Läget är dock ytterst kritiskt, och striden fortgår med oförminskad styrka.

Samtidigt ha tyskarna vid Rheims-fronten gått till anfall mellan Vrigny och Fontenelle dock utan att lyckas tilltvinga sig tillträde till den af fransmännen tappert försvarade staden.

I samband med nya rykten om Paris eventuella evakuering har till högste ledare af stadens försvar utnämndts general Guillaume, som alltså nu efter general Durail bekläder posten såsom militärguvernör och chef för armén.